

Соломон Паси:

Ще има нова държава на Балканите

Ако радикалите спечелят изборите, събитията в Косово ще се развият много бързо, заявява шефът на Атлантическия клуб

СТЕЛА ИВАНОВА

— Г-н Паси, не е ли прекалено смела прогнозата ви, че е неизбежно създаването на нова държава на Балканите — Република Косово.

— Реалностите трябва да се присмат дори когато шокират. През 1989 г. Милошевич отне правата на косовските албанци, предоставени им с Титовата конституция от 1974 г. Това отприщи нов процес на консолидация на косовските албанци и стремеж към самоопределение. Този процес се задълбочи през последните 9 години и сега е необратим. Трайното решаване на проблема ще дойде със създаването на Република Косово в едно обобщено бъдеще.

— Няма ли да бъде необичайно създаването на втора албанска държава на Балканите?

— Точно обратното. На Балканите има две „румънски“ държави, две „турски“ държави, две „гръцки“, две „български“, няколко „сърбохърватски“ и като че ли само албанската е само една засега. Така че появата

на втора албанска държава е повече от логична в балканската традиция.

— Не допускате ли, че Косово ще предпочете да се присъедини към Албания?

— В никакъв случай. В Косово отдавна вече е създадена политическа класа, която ръководи процесите. А тя се ръководи и от собствените си интереси. Лидерите там вече се виждат като президенти, министър-председатели, министри и депутати в независима държава. Те няма да допуснат да станат част от политическата система на Албания, защото там картите вече са раздадени.

— Смятате ли, че процесите в Косово може да подтикнат албанското население в Македония също към отделяне?

— Засега е малко вероятно. В Македония има добре организирана политическа система, която не предразполага към подобни изкушения. Освен това в Македония има международно военно присъствие, което играе силно стабилизираща роля. Всъщност то-

ва зависи и от държавното ръководство на Македония. За да запази вътрешната си цялост, една държава трябва най-напред да позволи на всички свои граждани да се чувстват еднакво у дома си. В това отношение България даде един уникален за Балканите пример. И точно заради това не може да очакваме косовският пример да бъде заразителен за Кърджалийски окръг.

— Откавате ли да има гражданска война в Косово?

— Ще може да се отговори по-конкретно едва след изборите в Косово. Те ще покажат температурата в района. Ако радикалите спечелят, процесите ще се развият много по-бързо, отколкото и най-далиновидните прогнози предричат. Но отсега можем да предскажем, че кризата в Косово ще бъде по-кратка и управляема от конфликта в Босна. Международната общност няма да позволи ново пълно издание.

— Как оценявате инициативата за Косово на българската дипломация?

— Най-положително. Бъл-

гарската инициатива беше не само адекватна и своєвременна, но и успя да постави името на България в ползването на международния политически елит. Тя пресече порочната практика на предишни наши правителства да държат страната ни в състояние на незаинтересован неутралитет към балканските конфликти. А това водеше до пълна изолация на България от процеса на взимане на решения. А за да бъдат отчетени интересите на една страна най-добре, необходимо е тя да участва във взимането на решенията.

— При това положение не смятате ли, че вашите прогнози противоречат на българската позиция, която подкрепя автономия за Косово в рамките на СР Югославия?

— Сполучливите политически прогнози очертават по-далечното бъдеще, докато дипломатическите позиции се определят преди всичко от непосредствените цели. И точно затова стратегическите прогнози обикновено са в конфликт с оперативната политика.

Когато правителствата залагат на стратегически прогнози, те жънат забележителни плодове: Маргарет, Тачър, Роналд Рейгън и Манфред Вьорнер бяха визионери с подобен размах. А подценяването на процесите в името на интересите донесе безбройни бедни в модерния свят. Едни от най-скъпопоставените грешки на нашето десетилетие бяха, от една страна, отказът на САЩ през 1990 г. да приемат разпада на СССР и на СФРЮ като неизбежни, а от друга страна, суфорищото и безусловно признаване на бившите югославски държави.

Моята прогноза не противоречи на българската позиция, защото автономия на Косово в рамките на СР

Югославия би била един естествен етап по пътя към пълното самоопределение на Косово. Духът е изпуснат от бутилката и път за връщане назад засега няма.

— Как смятате, че СР Югославия ще приеме отделянето на Република Косово?

— Болезнена истина е, че процесът на разпадане на СФРЮ още не е приключил. Отделянето на Косово ще бъде следващият етап. Подобни катаклизми нанасят тежка травма на потърпевшите народи. Това се случи и с някои от народите на СССР. Югославското ръководство ще спечели, ако се съсредоточи върху цивилизовано канализиране на процеса на разпад вместо върху предотвратяване на непредотвратимото.*

21 март 1998 г. Цена 250 ле. Тод...

4
6168 член ООП
ДА
ТА
ТВО
РА